

۱۰- از مردمان بد ذات و شیطان صفت دور بودن و با افراد والا مقام دوستی کردن

سوالات تشریحی درس ششم فارسی (۳) طراح : خانم اعظم قره داغی - میانه

قلمرو زبانی

۱- هر یک از لغات مشخص شده زیر را معنی کنید

الف) در نفیرم مرد و زن نالیده اند ب) تن زجان و جان زتن مستور نیست

پاسخ : الف) زاری به صدای بلند ب) پوشیده، پنهان

۲- با توجه به بیت « هر که جز ماهی ز آبش سیر شد / هر بی روزی است، روزش دیر شد.»؛ « بی روزی » و « دیر شدن روز » به ترتیب به چه معناست؟.

پاسخ : بی بهره از عشق. ملول و خسته شد

۳- هر یک از توضیحات زیر معادل کدام واژه یا اصطلاح است ؟

الف) پاره گوشتی که از درازا بریده شده باشد ب) میل قلب است به دیدار معشوق :

پاسخ : الف) شرحه ب) اشتیاق

قلمرو ادبی:

۴- در کدام یک از ابیات زیر ارایه « اسلوب معادله » بکار رفته است؟ دلیل خود را بنویسید.

الف) سِر من از ناله‌ی من دور نیست

ب) محرم این هوش جز بی هوش نیست

لیک چشم و گوش را آن نور نیست

مر زبان را مشتری جز گوش نیست

پاسخ : ب- هر یک از دو مصraig استقلال معنایی دارند و یکی از طرفین معادل ومصداقی برای تایید مفهوم طرف دیگر است

۵- بیت زیر را از نظر کاربرد آرایه جناس تام(همسان) بررسی کنید .

هر که این آتش ندارد ، نیست باد

آتش است این بانگ نای و نیست باد

پاسخ : « نیست باد » در مصraig اول و دوم جناس تام دارد ، « نیست » در مصraig اول فعل و در مصraig دوم اسم است به

معنای « نابود باد » - « باد » در مصraig اول اسم و در مصraig دوم فعل دعایی است

۶- در بیت « کز نیستان تا مرا ببریده اند از نفیرم مرد و زن نالیده اند » استعاره را مشخص کرده و توضیح دهید

پاسخ : « نیستان » استعاره از عالم معنا

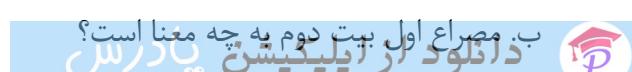
قلمرو فکری

۷- با توجه به ابیات زیر به سوالات پاسخ دهید:

« هر که جز ماهی ز آبش سیر شد هر بی روزی است، روزش دیر شد

در نیابد حال پخته هیچ خام پس سخن کوتاه باید ، والسلام »

الف. منظور از « ماهی » چیست؟

پاسخ : الف. عاشق واقعی. ب. آن که راه عشق نسپرده ، از حال عارف واصل بی خبر است.

۸- با توجه به ابیات زیر به سوالات پاسخ دهید :

« آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد نیست باد

نی حرف هر که از یاری برید پرده هایش پرده های ما درید »

الف. معنای « نیست باد » در مصراع اول و دوم را بنویسید

ب. واژه‌ی « حرف » در بیت دوم به چه معنی به کار رفته است؟

پاسخ : الف. در مصراع اول: تنها نفس و دمیدن نیست. در مصراع دوم: نیست و نابود شود. ب. همدم.

۹- با توجه به شعر زیر به سؤالات پاسخ دهید:

هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش باز جوید روزگار وصل خویش

من به هر جمعیتی نالان شدم جفت بدحالان و خوش حالان شدم.

الف. منظور مولانا از « اصل خویش » چیست؟ ب. در بیت دوم منظور از « خوش حالان » چیست؟

پاسخ : الف. بازگشت به سوی حق. ب. خوش حالان رهروان راه حق اند که از سیر به سوی حق شادمان اند.

۱۰- تفاوت معنایی « پرده » را در بیت « نی حرف هر که از یاری برید / پرده هایش پرده های ما درید » بیان کنید.

پاسخ : پرده‌ی اول، صدا و نغمه‌ی نی اما پرده‌ی دوم حجاب یا پوششی است که راز ما را پنهان می‌کند.

